

ki so s prelepim petjem nas razveseljevali, zahvaliti tudi gospodu Prešernu in gospéj Vidicovi, ki so nam tako dobro in prijazno postregli.

Vem, da so neki ljudje bili takih misel, da se shod brez nereda dokončati ne more, posebno kar se je raznesel glas — kdo vé, odkod? — da bodo prišli ljudje — kdo ne vé, odkod — z nemško zastavo. To se sicer ni zgodilo, al zahvaliti bi se vendar morali tistim gospodom, ki so, ravna je se mende po primeri policije v Gradcu, poslali nam stražo zoper take ljudi; jaz saj si moram to lé tako razložiti, da so hotli zabraniti nemško zastavo na — slovenski zemlji. Zdaj jim je serce mirno, in dušica lahka. Nam tudi. —

## Doneski za akademijo jugoslavenko\*)

podpisani v prvi naberi v Bledu 15. avg. l. l.

| gold.                                                                               |       | gold.                                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Gosp. dr. Dragotin Bleiweis v imenu očeta svojega Ivana Bleiweisa, vrednika „Novic“ | 50    | „ Štanislav Grundner, posestnik papirnice v Goričanah (plačano) . . . . .         | 5  |
| Gosp. dr. Drag. Bleiweis za se                                                      | 10    | „ Friderik Burger iz Pešta (plačano) . . . . .                                    | 5  |
| „ dr. Toman Lovro, advokat v Radolci . . . . .                                      | 50    | „ G. Wallnöfer „Suum cuique“ . . . . .                                            | 5  |
| „ Ant. Galé, grajšak v Bistri                                                       | 50    | „ Janez Železnikar, odgojitelj v Ljubljani . . . . .                              | 3  |
| Gospá Franciska Galetova . . . . .                                                  | 20    | „ Gr. Krek, modroslovec . . . . .                                                 | 1  |
| Gosp. Viktor Galé . . . . .                                                         | 10    | „ dr. Vošnak (plačano) . . . . .                                                  | 10 |
| „ Franc Ks. Souvan, tergovec v Ljubljani . . . . .                                  | 50    | „ Janez Mencinger Bohinec pravoslovec . . . . .                                   | 1  |
| Gospodična Marija Souvanova . . . . .                                               | 20    | „ Franjo Erjavec, učitelj v Zagrebu . . . . .                                     | 10 |
| Gosp. Detela Oton, posestnik Ajmonovega grada . . . . .                             | 15    | „ Val. Mandelc, učitelj gimn. v Varaždinu . . . . .                               | 12 |
| „ dr. Andrej Vojska . . . . .                                                       | 15    | „ Ivan Stožir, učitelj v Zagrebu (plačano) . . . . .                              | 10 |
| „ Jožef Pleiweis, tergovec v Ljubljani . . . . .                                    | 60    | „ Janez Geršak, pravnik v Gradcu (plačano) . . . . .                              | 1  |
| Gospá Ernestina Pleiweisova . . . . .                                               | 40    | „ V. Orél, privatnik (plač.) . . . . .                                            | 1  |
| Gospodična Marija Pleiweisova . . . . .                                             | 20    | „ France Legat, posestnik v Lescah . . . . .                                      | 10 |
| „ Ernestinica Pleiweisova . . . . .                                                 | 15    | „ Andrej Floriančič, posestnik v Sori . . . . .                                   | 5  |
| Jožek Pleiweis mladi . . . . .                                                      | 10    | „ Macun Ivan, profesor v Ljubljani . . . . .                                      | 15 |
| Gospá Katarina Bučarjeva . . . . .                                                  | 10    | „ Miroslav Homan, župan mesta Radoljskega (plač.) . . . . .                       | 20 |
| Gosp. Jožef Šantl, posestnik v Ljubljani . . . . .                                  | 15    | „ Tone Wagner, telegr. vradnik (plačano) . . . . .                                | 2  |
| „ dr. Viktor Skaria . . . . .                                                       | 4     | „ Janez Tušek, asistent na realni šol. v Beču (plač.) . . . . .                   | 5  |
| „ France Golob, posestnik na Verhniku za se in za sina . . . . .                    | 40    | „ France Floriančič, oskerbnik baron Gojzovih fužin v Bohinji (plačano) . . . . . | 5  |
| „ Konrad Pleiweis, tergovec iz Kranja . . . . .                                     | 50    | „ Tereza Floriančičeva (plačano) . . . . .                                        | 2  |
| Gospá Joana Pleiweisova . . . . .                                                   | 10    | „ Maria Floriančičeva hčerka (plačano) . . . . .                                  | 1  |
| Mlada Joanica Pleiweisova . . . . .                                                 | 2     | „ Franc Floriančič sin (plačano) . . . . .                                        | 1  |
| Gosp. Leopoldo Jugović iz Aleksandrije . . . . .                                    | 10    | „ M. M. (plačano) . . . . .                                                       | 5  |
| „ B. Dolenc v Podberji (plač.) . . . . .                                            | 15    | „ Janez Vesel v Ljubljani . . . . .                                               | 1  |
| „ Henrik Dolenc, pravoslovec iz Razdertega (plač.) . . . . .                        | 1     | „ Valentin Zarnik . . . . .                                                       | 5  |
| „ Anton Dolenc, posestnik iz Razdertega . . . . .                                   | 20    | „ Jože Perne, pravoslovec (plačano) . . . . .                                     | 2  |
| „ Franc Kavčič iz Tersta tergovec (plačano) . . . . .                               | 50    | „ France Dolenc, tergovec v Kranju (plačano) . . . . .                            | 2  |
| „ Josip Kavčič iz Razdertega, činovnik (plačano) 100 frankov v zlatu. . . . .       | gold. | „ France Jalen, tergovec v Kranju (plačano) . . . . .                             | 2  |
| „ Šestomir Vilhar, tergovec v Terstu . . . . .                                      | 50    | „ France Tomšič, umetnoslovec v Gradcu (plačano) . . . . .                        | 1  |
| „ Joan Kavčič, posestnik v Razdertem (plačano) . . . . .                            | 20    | „ Raimund Aree, osmošolec v Ljubljani (plačano) . . . . .                         | 1  |
| „ Janez Toman, funžar v Kamni gorici . . . . .                                      | 15    | „ Tone Kotnik, sedmošolec v Ljubljani . . . . .                                   | 3  |
| Gospá Katarina Florianova iz Kranja . . . . .                                       | 10    |                                                                                   |    |
| Gosp. Luka Svetec, c. k. predstavnik (plačano) . . . . .                            | 20    |                                                                                   |    |
| „ Karel Haušild, pravnik z Prahy (plačano) . . . . .                                | 15    |                                                                                   |    |
| „ August Lokar, pravnik . . . . .                                                   | 5     |                                                                                   |    |

\*) Natisnili smo imenik ta kakor smo ga prejeli. Ker se je hitro podpisovalo in zapisovalo, utegne biti, da se tu ali tam pri kateremu imenu pogrša dostavek, da je „plačano“. Kogar ta pogršek zadeva, naj se oglasi, da se pomota popravi. Vred.

| gold.                                                           |        | gold.                                                             |      |
|-----------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------|------|
| „ Janez Pogačnik, sedmošolec (plačano) . . . . .                | 1      | „ Janez Jager, šestošolec . . . . .                               | 5/10 |
| „ Anton Blagné, grajšinski oskerbnik v Bistri (plač.) . . . . . | 2      | „ Matija Bašič, sedmošolec (plačano) . . . . .                    | 1    |
| „ Lovro Bergant, sedmošolec v Varaždinu (plač.) . . . . .       | —      | „ Jernej Ramovš, osmošolec iz Smlednika (plačano) . . . . .       | 1    |
| „ Klun Dragotin, osmošolec . . . . .                            | 2      | „ Dovžan Janez, sedmošolec iz Zabreznice . . . . .                | 1    |
| „ Valentin Pečnik, osmošolec . . . . .                          | 1      | „ France Kepič, osmošolec (plačano) . . . . .                     | 2/10 |
| „ Peter Maher, osmošolec . . . . .                              | 2      | „ Jože Povše, osmošolec iz Novomesta (plačano) . . . . .          | 1    |
| „ Potočnik Wilan, osmošolec . . . . .                           | 2      | „ Tone Osana, bogoslovec . . . . .                                | 1    |
| „ Franjo Bradaška, učitelj gimn. v Zagrebi (plačano) . . . . .  | 3      | „ France Drenik, posestnik v Ljubljani . . . . .                  | 2    |
| „ Alojzi Kumer, sedmošolec (plačano) . . . . .                  | 2/10   | „ Blaž Šoklič, bivši osmošolec (plačano) . . . . .                | 1    |
| „ Skofic Jernej, sedmošolec (plačano) . . . . .                 | 2/10   | „ Kert Matevž, osmošol. (pl.) . . . . .                           | 5/10 |
| „ Grega Jakel, osmošolec (plačano) . . . . .                    | 2/10   | „ Šimen Kokalj, bivši osmošolec (plačano) . . . . .               | 5/10 |
| „ Janez Jugović, sedmošolec . . . . .                           | 2      | „ Jan. Zupan, sedmošol. (pl.) . . . . .                           | 1    |
| „ Franjo Šolar, abitur. iz gimn. ljub. (plačano) . . . . .      | 1      | „ Drag. Tavčar, tergov. (pl.) . . . . .                           | 5    |
| „ Kukec Tone, abitur. iz gimn. ljub. (plačano) . . . . .        | 1      | „ Dragotin Souvan, inženir v Kranji (plačano) . . . . .           | 2    |
| „ Ažman Janez, abitur. iz gimn. ljub. (plačano) . . . . .       | 1      | „ Anton Sirnik, bivši pravnik v Beču . . . . .                    | 2    |
| „ Jože Hočevan, sedmošolec (plačano) . . . . .                  | 1      | „ Jan. Golob, šestošolec (p.) . . . . .                           | 3/10 |
| „ Janez Klofutar iz Teržica (plačano) . . . . .                 | 5/10   | „ Gospá Josipina Ravnikarjeva iz Kočevja . . . . .                | 3    |
| „ Janez Lukanc, bivši osmošolec (plačano) . . . . .             | 5/10   | „ Marjeta Macunova iz Benetk (plačano) . . . . .                  | 2    |
| „ August Pugel, privatni učnik v Ljubljani . . . . .            | 2      | „ Gosp. Mihajl Mogolič, bivši osmošolec iz Novom. (pl.) . . . . . | 5/10 |
| „ Jože Noli, pravnik v Beču . . . . .                           | 3      | „ Janez Mogolič, bogoslovec iz Maribora (plačano) . . . . .       | 5/10 |
| „ Vilko Polák, umetnoslovec v Gradcu iz Teržica (pl.) . . . . . | 1      |                                                                   |      |
| „ Janez Lavrič, osmošolec . . . . .                             | 1 5/10 |                                                                   |      |

Znesek gold. 1003 1/10 v papirju in sto frankov v zlatu.

**Iz Ljubljane.** God presvitlega Cesarja je bil v nedeljo z navadno slovesnostjo praznovan. Zjutraj ob 5. uri je strel topov naznanil praznični dan in vojaška muzika je igrala po mestu. Ob 8. uri je za vojaščino bila slovesna maša pod lično napravljenem šotorom poleg kolodvora, ob desetih pa v stolni cerkvi, kjer so milostljivi knezoškof maševali in so se civilne oblasti zbrale. V saboto zvečer je v spomin godu Nj. Velikanstva bila pri c. k. deželnem gospodu poglavarju večerna veselica.

„Kdor govoriti kaj ne ve,

On vreme hval' al toži“

poje Prešerin v neki svoji zabavljici. Letos je to vse drugač; sedaj vse govori o vremenu in toži zoper strašno vročino in sušo, in še celo politikarji z glavami majajo in se bojejo, da bi nasledki neugodnega vremena že dosti zamotanega političnega klopčica še bolj ne zamotali. Kranjska dežela! kako si lepa druge leta ob tem času; kdo te spozna letos? Nikjer ni viditi bele aje; bčelam mora bčelar sam hrana positi! Pa tudi ne more drugači biti; v Ljubljani smo 28. junija zvečer od 9. do 10. ure imeli dežja enmalo; od tistih mal nič več; zakaj tiste kaple, ki so padle po silnem viharju, niso nič zdale. In še ni znamaja, da bo drugač.

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Iz Dunaja.** 12. dan t. m. so se začele spet razprave deržavnega zbora; al malokdo porajta, kar se sedaj v zboru godi, zakaj ustancvljanje pravil, kako naj se tergovci, fabrikanti ali drugi vpisani oberniki, ki so na kant prišli, poravnajo s svojimi upniki, je tako malo mikavno sedanji čas, ko ima Avstrija velike vprašanja rešiti, da zunaj tistih, ktere ta reč zadeva, ni nikomur dosti mar za te razprave.

Vsa pozornost je obrnjena sedaj le na to, kaj bo vlada storila z Ogrji in Hervati.

14. dan t. m. je sprejel presvitli cesar oba predsednika ogerskega deželnega zbora, ki sta mu odgovor na cesarjev odpis iz Pešta prinesla. Po „Wien. Zeit.“ je presv. cesar jima odgovoril takole: „Odgovor Moj na adreso

v deželnem zboru zbranih magnatov in zastopnikov Mojega kraljestva ogerskega bom po natančnem prevdarku Vam kmali poslal.“

Do danes (20. t. m.) še ni znano, kaj bo Njih Veličanstvo Ogrom odgovorilo. Toliko več pa ugibuje sedaj vse, kakošen bo ta odgovor, zakaj od njega zavisí osoda prihodnjega časa. Dunajski centralistični časnikarji zlasti „Presse“ in „Ostd. P.“ so že za gotovo vediti hotli, da bode cesar deželni zbor ogerski razpustil in se s posebnim slovesnim razglasom obrnil do narodov pod ogersko krono zedinjenih. Al poslednje dni so ti modrijani preklicali prezigodaj skovano novico in sami rekli, da se še nič gotovega ne vé. In taka je tudi. Cesar so poklicali v posvet tudi svojo rodbino ter tudi to hočejo zaslišati, kaj ona misli, preden rečejo zadnjo besedo. Zakaj deželni zbor razpustiti, to je lahko; al kaj pa potem? Po ustavnih postavah se mora kmali nov zbor sklicati; al tehtno vprašanje je: ali ne bojo spet ravno tisti domoljubni možje v zbor izvoljeni, ki so bili sedaj? Tajiti se nikakor ne dá, da se deželna zbora na Ogorskem in Hervaškem upirata na stare, jim zagotovljene pravice; kako pa te pravice zediniti z obstojem edine Avstrije, to je vprašanje, za katero tukaj gré, in katero modro rešiti je treba dosti več zrele politike, kakor jo „Presse“ in drugi centralistični prenapeteži imajo, ki bi radi, da bi po njih nemški pišalki plesali vsi narodi Avstrije. Kakor tedaj noben politikar ne more tajiti starih pravic Ogorske in Hervaške, tako pa tudi ne more zamolčati, da sta deželna zbora v Pestu in Zagrebu o tem napak rekla, da ne Ogorsko ne Hervaško nima ne pravno ne djansko z drugimi deželami Avstrije nobenih skupnih zadev (interesov). Skupne zadeve so med nami vsemi, to je gotovo, in živa potreba je, da najdemo brez razžaljenja autonomije vsakere dežele za te skupne zadeve središče (organ), ki jih namestuje, zastopa in varuje. Od modrosti cesarjeve tedaj pričakujemo od ene strani, da bo pomirila narode svoje s tolikšnimi pravicami, kolikor je le mogoče, da se ne razruši Avstrija, — od druge strani pa se od politične zrelosti Magjarov in Hervatov nadjamo, da ne bi napeli svojih tirjav čez to, kar bi ustavo in blagor družih dežel avstrijskih podkopalo. Sedaj velja državo iz političnega in dnarnega propada otéti in jo utrditi na podlagi resnične ustave, za katero pa v politiki centralističnih dunajskih časnikarjev in njenih pridruženecov ne najdemo ne tiru ne sledu.

— Važen za vse dežele našega cesarstva je razpis c. k. ministerstva pravosodja od 22. julija na deželno sodnijo v Berni zato, ker se sl. ministerstvo v tem razpisu derži pravila, da c. k. sodnije in gosposke po tem, ko je ravnopravnost vsem narodom z cesarskega prestola bila slovesno oklicana, nimajo po starem kopitu več čakati, da jim ministerstvo pošlje še poseben ukaz, po katerem naj začnejo ljudem odpisavati v domačem jeziku. Iz tega pa je tudi samo po sebi očitno, da nikomur, kdor hoče kaki c. k. sodnii ali kaki drugi c. k. gosposki v domačem jeziku kakošno pismo izročiti, ni treba več popraševati: ali sme to storiti ali ne. Od tistihmal ker so cesar oklicali enake pravice vsem narodom, ima vsak pravico se deržati tega cesarjevega oklica in v svojem domačem jeziku izročevati pisma gosposki, ktera je dolžna na vloge v domačem jeziku tudi v tem jeziku odgovor dati. Ako bi c. k. sodnije ali druga gosposka ne hotla takega pisma sprejeti ali da bi ne rešila vloge v tistem jeziku, se more zavoljo okrajšanja ravnopravnosti vsak naravnost pri dotičnemu c. k. ministerstvu pritožiti. Pri tej priliki moremo za gotovo povedati, da vse c. k. ministerstva kakor tudi najvišja c. k. sodnija dunajska brez premislika sprejemajo vloge v vseh jezikih, ki se v našem cesarstvu govorijo, in da neka nižja sodnija, ki je zatožena bila,

da ni hotla rešiti vloge, v slovanskem jeziku ji izročene, je iz Dunaja ukaz dobila, naj to neutegama stori. — Tako piše „Ost u. West“ iz gotovih virov. — Zato naj piše c. k. gosposkam zdaj vsak v svojem jeziku, naj si je slovenski, nemški, laški ali kateri si bode: vsak jezik ima enake pravice v kancelijah saj takrat, ko ima gosposka naravnost z ljudmi (Partei) opraviti.

**Česko.** Iz Prage. „Narod. Listy“ pripovedujejo, da je te dni nekdo hotel iz Prage po česki telegrafirati; al vradniki so ga za zamero prosili, da ne morejo, ker so jim — prepovedani česki telegrami. In vender se trobi po vsem svetu, da ravnopravnost že povsod velja!

**Morava.** Iz Berna. Po „Mor. Novin.“ je županija v Rajgeru poslala zaupnico knezu Salmu, dr. Pražak-u, dr. Bily-u, dr. Palacki-mu, dr. Rieger-u, dr. Smolku in dr. Toman-u, ter vse te gospode izvolila za častne teržane.

**Hervaško.** Iz Zagreba. Deželni zbor nadaljuje svoje razprave. Sklenil je med drugim zakon, po katerem velja jezik jugoslavenski v trojedni kraljevini za edino in izključivo službin jezik v vseh strukah javnega življenja, — dalje zakon o izdajstvu domovine, — predstavko do kralja, v kateri naj se zahteva povratek graničarjev v deželni zbor, — sklenil je članak o sopetnem utelesenju mesta, luke in okraja Reke s trojedno kraljevino in o uzakonjenju reške županije itd. 10. dan t. m. je iz Benetke prišel v zbornico c. k. podmaršal grof Juraj Jelačić, izvoljeni podkapetan trojedne kraljevine. Zbor je brata nekdanjega narodovega ljubljencega pozdravil z veliko radostjo. Gospod podkapetan je, zahvalivši se za serčni pozdrav, med drugim rekel: „da bi raji vidil narod svoj pod turškim jarmom kakor pod izključivim uplivom družih izobraženih sosedov, in to samo zato, ker vem, da turk je zadovoljin samo s telesom svojih sužnih, izobraženi narodi pa od onih, kateri so pod njimi, terjajo telo in dušo, to je, narodnost. Čuvstvo narodnosti je Bog vsadil v serca narodov, in kar od Boga pride, sveto je; kar pa je sveto, to reši in oprosti, in tako bo tudi čuvstvo to naš narod rešilo in otelo kakor je rešilo leta 1848 celo Avstrijo“.

**Laško.** Čedalje bolj se zapletajo homatije na Laškem, zlasti na Neapolitanskem. Mislilo se je, da general Cialdini bode kmali zaterl punt; al ne gré mu po volji, ker cesar Napoleon je terd ko zid in ne dovoli, kar italijanska vlada želi. Pravijo, da se bo Cialdini zato odpovedal svoji službi, in da na mesto prvega ministra Ricasoli-ta stopi Ratazzi, še bolj osoren kot Ricasoli, tedaj Napoleonu še bolj nevšečen kot Ricasoli.

**Rusovsko.** Novice iz Varšave čedalje bolj kažejo, da na Poljskem zlo vré. — Narodna slovesnost 12. dan t. m. je vendar brez vsega nepokoja končana bila. Da se večerno razsvitljenje mesta ni móglo prepovedati, so razsvetlili mestjani svoje sobe tako, da so postavili po mizah polno sveč, ki so razsvetile ulice popolnoma.

**Srbsko.** Iz Beligrada 1. (13.) avg. Po celi knežii so volitve za skupščino končane. Danes je ministerstva predsednik zapustil naše mesto, da za celi čas skupščine ostane z vsemi ministri v Kragujevcu. Juter bo odšel knez in pojutrajnim grejo tudi poslanci beligraški.

## Žitna cena

v Kranji 12. avg. 1861.

Vagán pšenice domače 5 fl. 20. — banaške 6 fl. 20. — reži 4 fl. — — — ječmena — fl. — — — ovs 2 fl. 30. — proso 4 fl. — — — ajde — fl. — — — koruze 3 fl. 86. — soršice — —

## Kursi na Dunaji 20. avgusta.

5% metaliki 67 fl. 63 kr. Azijo srebra 37 fl. — kr.  
Narodno posojilo 80 fl. 55 kr. Cekini 6 fl. 63 kr.